

5/095-

Kopia

S.III. 1200

Min. Agrowizacji

Telegram szyfrowy

Ks. Lubomirski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych
w Warszawie

No 37

Waszyngton, 25/II 1920

Otrzyma. 26/II 1920 h. 17

Dla Ministra Sliwińskiego od Arcta.

Ameryka potrzebuje nasion buraków cukrowych, przysyłajcie natychmiast. Nie
pozwólcie na eksport masła. Wpłyńcie na Grabskiego, aby włączył do monopolów
sole potasowe. Telegrafujcie koniecznie warunki wyładunku Gdańsk. Sprawy zbozo-
we sile, mało nadziei. Arct.

x wysłano wprost.

MACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA
WARSZAWA

L: Dz 5/095- dnia 20/XI 1920 r.
Kolejny Wydział

H.S.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

55

Kopja

2. III. 2

D.V.

Telegram szefowy

Ks. Lubomirski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

W W a r s z a w i e

Bez numeru

Waszyngton, 30/XII 1919

Otrzym. 1/I 1920 h.13

Wyczuwamy w kołach dyplomatycznych możliwość, że w najbliższych dniach może nastąpić zaprzestanie blokady żywnościowej w stosunku do Rosji bolszewickiej.

[illegible]

H.S.

Kopia

S.III/156.

A.V.

Telegram szyfrowy.

Ks. Lubomirski, do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie.

Waszyngton, 7/I. 1920.

bez Nr.

Otrzym. 11/I. 1920. 11 h.

Po dokonanej w myśl depeszy Nr. 31 notyfikacji umowy, Departament Skarbu przesłał Departamentowi Stanu swoją decyzję, mocą której zamianę bonów amerykańskich na polskie stanowczo odrzucono, natomiast Skarb dozwala na emisję gotówkową al pari do wysokości 50 milionów dolarów, ale w tym wypadku żąda od nas wezwania Polaków, aby zatrzymali bony amerykańskie. Ta dotkliwa porażka jest wynikiem niesumienności firmy, która ukryta przed rządem polskim i protegującymi ją w dobrej wierze Lensingiem i czcigodnym Gibsonem, zasadniczy sprzeciw Treasury, co do zamiany bonów, innym państwom już oświadczone. Gdyby kontrakt o wymianie bonów zamilczał, można je było przyjmować za gotówkę, co teraz wykluczone. Przytoczona od nas obalająca zasadniczy warunek daje powód do rozwiązania umowy. Poselstwo jednak ściśle stosując się do wskazań depeszy Nr. 31 i oczekując dalszych instrukcji, pertraktuje z firmą, która dla renomy pragnie się utrzymać przy kontrakcie i godzi się na warunki Treasury, emitowanie 50 milionów dolarów, al pari, przyczem dotąd ustnie rezygnuje z dziewiątego artykułu i ogranicza prowizję. Prosimy o śpieszne instrukcje i pełnomocnictwa, oraz zawiadomienie firmy, że Poselstwo do rokowań, lub.....^x ustnie jest upoważnione. Tylko tym sposobem można dojść do względnie pomyślnego rozwiązania. Wychodźstwo, jak donosiliśmy, we wszystkich obozach, nawet socjalistycznych, oświadcza się przeciw realizacji pożyczki przez Rosenbau-
ma, za którym stoją tylko Wachtel i Napieralski, osobiście zainteresowani. Najwyższym tylko wysiłkiem Poselstwo powstrzymuje zrywającą się burzę. Cy-
tujemy dwa szczegóły: Związek Polek usuwa przesadę Napieralską, pod za-
rzutem sprzyjania firmie, ta skarga sądownie Smulskiego o pół miliona od-
szkodowania za potwarz. Na zjeździe dziennikarzy udało się Poselstwu z naj-
^x słowo brakuje.

większym trudem uzyskać powstrzymanie skandalicznej polemiki i zamierzać wysyłanie licznych protestów do Warszawy, aż do czasu ogłoszenia przez Poselstwo nowych warunków pożyczki 50 miljonowej. Poufnie ⁵¹⁸ dodaje, że nie można liczyć na długotrwałe milczenie. Szybkość decyzji co do zmiany umowy jest konieczna. Z różnych objawów poseł wnosi, że nie rozporządza koniecznym dla sprawy pełnem zaufaniem rządu, wobec czego depeszuje do p. Skulskiego o swej dymisji.

-:-:-:-:-

J.Br.

Telegram Szyfrowy.

Ks. Lubomirski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie.

Waszyngton dn. 9/I. 1920.

Otrzymano dn. 12/I. 1920. o 13 godz.

Nr. 36.

Ostatnią depeszę nr. 35, żądamy pełnomocnictw dla uregulowania sprawy pożyczkowej i zawarcia z Rozenbaumem umowy, zastosowanej do wymagań Treasury. Jeżeli pełnomocnictwo nie nadejdzie telegraficznie do 20 Stycznia, proszę uważać dymisję posła za wniesioną i przysłać następcę, tak aby w pierwszej połowie lutego objął urządowanie, gdyż sprawy: pożyczkowa, żywnościowa, okrętowa wymagają załatwienia i ciągłości. Do kroku tego powoduje posła niekorzystne załatwienie spraw amerykańskich w Warszawie, bez uzyskania od posła informacji, zaczerpniętych na miejscu. Wbrew zdaniu posła usunięto Buszczyńskiego, na zasadzie pokątnych niesłusznych oskarżeń, co umniejszało autorytet władzy, zdemoralizowało personel, który podał się do dymisji. Wład chaos, brak dyscypliny. Wbrew opinii posła mianowano konsula Grotowskiego, zawieszono Bartla. Zawarcie pożyczki, bez zasięgnięcia informacji posła o stanowisku Treasury i wychodźstwa, naraziło Państwo na nieobliczalne szkody moralne i materialne. Stworzoną przez posła organizację zakupów, bez uprzedzenia, zawieszono, żądając równocześnie szybkich olbrzymich dostaw aprowizacyjnych. Natomiast Ministerjum Skarbu telegraficznie udzieliło pośrednikowi firmy pożyczkowej, obdarzonej pierwszeństwem zakupów, reprezentację interesów ekonomicznych polski, co uręga prawu. Poszczególne Ministerstwa po za posłem telegraficznie pertraktują z firmami, będącymi w układach z poselstwem. Takie Ministerstwo Skarbu koresponduje z firmą pożyczkową i jej agentem Wachtlem z dziennika Chicagowskiego, które mu depeszą numer 96027 donosi treść szyfrowanej instrukcji premiera, udzielonej poselstwu. Admirał Forembski odnosi się bezpośrednio do Polish Navigation. Prezydent Paderewski dał posłom Dymowskiemu i Krzemickiemu, prowadzącym w Stanach Zjednoczonych akcję polityczną.

listy polecające , pominawszy wszelakich posła . W tych anormalnych warunkach poseł nie może dźwigać odpowiedzialności ani spełnić trudnych swoich obowiązków . Musi mieć żądane pełnomocnictwa , a działalność innych Ministerstw w sprawach amerykańskich musi być skoordynowana pod dyktando Ministerstwa Sp. Zagr. i wpływać na teren amerykański tylko przez posła . Proszę udzielić: Naczelnikowi Państwa , Prezesowi Rady Ministrów , Ministrowi Spraw Zagranicznych i Ministrowi Skarbu .

Przemyślny

5709/T5

Kopia

S. III. Nr. 274

S. III.

Telegram Szyfrowy.

Ks. Lubomirski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

Warszawie

Waszyngton dn. 14/1. 1920 .

Otrzymanodn. 16/1. 1920. 10 h.

Nr. 41.

X.
Dla Ministerjum Poczt . Rząd Stanów Zjednoczonych z braku kredytów
wojskowych nie może budować proponowanej przez delegata Stalingera radio
stacji w Warszawie , działającej do Ameryki . Natomiast proponuje użyć
linję " Radio Corporation " , koszt ponad trzy miliony dolarów , mogą
przyjąć bonami sześcioletnimi . Czy Rząd się godzi ? Czy Stalinger ma tu
dalej pozostawać ?

X. Wysłano wprost .

Prin

J. W.

70
5709/15
Kopja

S.III/863

D.III.

Telegram szyfrowy.

P. Pułaski do Ministerstwa Spraw Zagranicznych

w Warszawie.

Nr.25.

Waszyngton, 12/2.1920

Otrz.14/2.god.15.

Komunikuję najpoufniej, że Gibson w sprawie pokoju z bolszewikami otrzymał instrukcję następującą: Rządowi Polskiemu pozostawiamy wolną rękę. Ma jednak poseł zaznaczyć, że rezerwa Stanów Zjednoczonych w żadnym razie nie może dawać nadziei na pomoc militarną w razie przedłużenia wojny.

.....

Z.C.

Telegram Szyfrowy.

Ks. Lubomirski, do Ministerstwa Spraw Zagranicznych,

w Warszawie.

No.92.

Waszyngton, dn.15/IV - 20

Otrzym. dn.16/IV - 20. 16.

Receptus 73.

Nota Czyczeryna dotąd nie/nadeszła, prosimy natychmiast nadesłać.

/Zr/